

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Трудове право»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	A5 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології); G11 Машинобудування; G19 Будівництво та цивільна інженерія; H7 Агроінженерія
Тип і назва освітньої програми	ОПП Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) ОПП Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва ОПП Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів ОПП Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва МОНП Сервісна інженерія в агропромисловому виробництві
Курс, семестр	1 курс, 2 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС –4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій –16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Інженерно-технологічний факультет
Контактні дані розробника (-ів)	<i>Викладач:</i> Микола СЬОМИЧ, професор кафедри підприємництва і права, доктор економічних наук, професор. <i>Контакти:</i> ауд. 490 (навчальний корпус №4) <i>e-mail:</i> somuch.mukola@pdau.edu.ua посилання на сторінку викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/somuch-mukola-ivanovuch
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Факультетська вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	відсутні

Компетентності	1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 5. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. 6. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування. 7. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
Результат навчання	1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. 2. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. 3. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. 4. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. 5. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів. 6. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
ОК передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: здатність до абстрактного мислення, пошук та аналіз інформації, спілкування з представниками інших професійних груп, робота в науковому контексті, долучення до професійній діяльності тощо. Формуванню навичок soft skills в межах освітньої компоненти сприяють сучасні методи й прийоми навчання, де ведеться робота в команді, що мотивує здобувачів вищої освіти до ініціативності, креативності, уміння управляти конфліктами, діяти соціально відповідально та свідомо, самоорганізації, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, формування умінь організаторської діяльності. Соціальні навички формуються також і під час проведення студентських наукових конференцій, участі у засіданнях гуртків, круглих столів, громадських заходах тощо.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Формування у здобувачів вищої освіти системи знань з актуальних питань правового регулювання відносин у сфері використання найманої праці з метою забезпечення прийняття ними обґрунтованих рішень у сфері проблем нормативної регламентації трудових правовідносин та особливостей практики застосування норм трудового права.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права. Тема 2. Колективні договори і угоди. Тема 3. Укладення трудового договору . Тема 4. Зміна трудового договору . Тема 5. Припинення трудового договору . Тема 6. Робочий час і час відпочинку .. Тема 7. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати. Тема 8. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Тема 9. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства.	

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<i>Словесні методи</i> (лекція, бесіда); <i>наочні методи</i> (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування); <i>практичні методи</i> (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та судової практики, конспектування), <i>методи самостійної роботи</i> (виконання завдань самостійної роботи), <i>методи формування пізнавальних інтересів</i> (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), <i>інтерактивні методи</i> (кейс-метод; дискусії, диспути, інтерактивної взаємодії).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується заліком із занесенням у відомість обліку успішності. Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу.
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Дедлайни та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедрана своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це деканат Інженерно-технологічний факультету, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Декан Інженерно-технологічного факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує Декан Інженерно-технологічного факультету за участю викладачів відповідної кафедри.
	Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
- щодо відвідування занять	Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

<i>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</i>	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
<i>- щодо оскарження результатів оцінювання</i>	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до Декана Інженерно-технологічного факультету, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням Декана факультету. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутності підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативні:

1. Загальна декларація прав людини. Резолюція 217А (II) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. Резолюція 2200-А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966 р. Ратифікований Українською РСР згідно з Указом Президії Верховної Ради УРСР від 19 жовтня 1973 р. № 2148. URL: <http://www.rada.gov.ua>
3. Конвенція про захист прав і основних свобод людини 1950 року, Перший протокол та протоколи № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Ратифіковані Україною 17 липня 1997 р. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Конституція України. від 28 червня 1996 № 254 к/96ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. ст.141.
5. Кодекс Законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII. Відомості Верховної Ради УРСР від 17.12.1971, № 50. ст. 375.

Основні:

- 1.Сьомич М.І. Трудове право: Навчальний посібник; Полтавський державний аграрний університет, Видавництво ПП «Астроя», Полтава 2023. 337 с.

2.Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. – 376 с.

3.Трудове право України: Підручник / В.І. Щербина, А.М. Соцький. Чернівці: Технодрук, 2021. 552 с.

4.Чанишева Г. І. Трудове право України : навчально-методичний посібник / Г. І. Чанишева. Одеса: Фенікс, 2022. 282 с.

5.Венедіктов С. В. Трудове право України: підручник. — 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Діа, 2024. 228 с.

Допоміжні:

1. Сьомич М.І. Державний контроль за дотриманням законодавства в підприємствах харчової промисловості. Державне управління: удосконалення та розвиток. Електронне наукове фахове видання Дніпровського державного аграрно-економічного університету. 2020. № 3/2020. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua>.

2. Сьомич М.І., Ткаченко Н.Е., Шкробот М.В., Евтух А. І. Безпекові аспекти антикризового управління розвитком інноваційно орієнтованих підприємств та розвитку їх кадрового потенціалу в умовах економіки знань та сучасного правового забезпечення. Формування ринкових відносин в Україні. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2023. № 3 С. 36-43.

3. Кальян О.С., Купчення Л.І, Сьомич М.І. Окремі питання юридичної відповідальності за порушення природоохоронного законодавства. Journal «ScienceRise: Juridical Science». № 3 (25). 2023 С. 41-46.

4. Somych M., Kalian O., Strilets B. Some theoretical and practical problems of legal protection of occupational safety: national and international aspects. Visegrad Journal on Human Rights. 2024. №1. P. 102-108.

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України: офіційний сайт Верховної Ради України.
URL : <http://zakon.rada.gov.ua>

2. Офіційний сайт Президента України. URL : <http://www.president.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – URL : <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
URL : <http://www.nbuv.gov.ua> .

5.Бібліотека українських підручників. URL : <http://pidruchniki.ws/pravo> .

1. European Court of Human Rights. URL : <https://hudoc.echr.coe.int>.

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва і
правапротокол від 01 вересня 2025 року № 1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви тем	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опи- ту- ван- ня	Виконан- ня вправ на прак- тичних заняттях	Вико- нання зав - дань самос- тійної роботи	Розв'язу- вання тестів	Напи- сання рефе- ратів за тема- ми навча- льної дис- цип- ліни*	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права.	2	4	2	2	5	10
Тема 2. Колективні договори і угоди.	2	4	2	2	5	10
Тема 3. Укладення трудового договору.	2	8	2	2	5	14
Тема 4. Зміна трудового договору.	-	4	2	2	5	8
Тема 5. Припинення трудового договору.	2	8	2	2	5	14
Тема 6. Робочий час і час відпочинку.	2	4	2	2	5	10
Тема 7. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати.	2	8	2	2	5	14
Тема 8. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.	2	4	2	2	5	10
1	2	3	4	5	6	7
Тема 9. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства.	2	4	2	2	5	10
Разом	16	48	18	18	-	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

І. Поточний контроль

1. Опитування (0-2 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 1.	Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	на високому рівні	1,6-2,0
ПРН 3.		на середньому рівні	1,1-1,5
ПРН 6.		на достатньому рівні	0,6-1,0
ПРН 8.		на низькому рівні	0-0,5
ПРН 13.			
ПРН 14.			

2. Виконання завдань на практичних заняттях (0-4 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 1.	Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.	на високому рівні	3,6-4,0
ПРН 3.		на середньому рівні	3,3-3,5
ПРН 6.		на достатньому рівні	2,4 -3,2
ПРН 8.		на низькому рівні	0-2,3

ПРН 13.	Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.		
ПРН 14.			

3. Виконання завдань самостійної роботи (0-2 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 1.	Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів. ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	на високому рівні	1,6-2,0
		на середньому рівні	1,1-1,5
		на достатньому рівні	0,6-1,0
		на низькому рівні	0-0,5

4. Розв'язування тестів (0-2 бали).

Шкала та критерії оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 1.	Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні,	на високому рівні	1,6-2,0
		на середньому рівні	1,1-1,5
		на достатньому рівні	0,6-1,0

ПРН 6.	тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.	на низькому рівні	0-0,5
ПРН 8.	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.		
ПРН 13.	Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.		
ПРН 14.	Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.		

5. Написання реферату здобувачами вищої освіти денної форми навчання

Шкала та критерії оцінювання

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
5	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Тема реферату розкрита повністю, помилки відсутні
4	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень. Тема реферату розкрита повністю, але мали місце незначні помилки
3	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності. Мали місце помилки, які були усунуті за допомогою аудиторії
0-2	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання. Якщо помилки не були усунуті за допомогою аудиторії - нараховуються мінімальні 0 балів